

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Tomáše Foltase a Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyně: **O. D.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 11. 2023, č. j. 13 Az 33/2022-32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 24. 11. 2022, č. j. OAM-484/ZA-ZA12-ZA10-2022, žalovaný rozhodl, že se žalobkyni neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12 až 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze, který rozsudkem ze dne 22. 11. 2023, č. j. 13 Az 33/2022-32, žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí městský soud spatřoval v nedostatečně zjištěném stavu věci, kdy v odůvodnění napadeného rozhodnutí postrádal objektivní hodnocení aktuálních a přílehlavých zpráv o zemi původu žalobkyně a s tím související dostatečné posouzení otázky, zda by se žalobkyně mohla stát obětí represe státních orgánů Ruské federace po návratu do své vlasti. Rozsudek městského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. a) a d) s. ř. s.

[4] Stěžovatel poukázal na to, že žalobkyně ve své vlasti neuplatňovala svá politická práva a svobody, a nemohla tedy být z tohoto důvodu ani pronásledována. Žalobkyně ve své výpovědi výslovně sdělila, že ve vlasti neměla nikdy žádné problémy, nikdy se nedostala do potíží se státními orgány nebo bezpečnostními složkami. Rusko v roce 2014 opustila kvůli studiu v České republice. Do Ruska se pak až do roku 2018 pravidelně vracela, dvakrát ročně na prázdniny. Stěžovatel nepochybně, že osoby vyjadřující veřejně svůj nesouhlas s ruskou invazí na Ukrajině či podporu Ukrajiny nebo své opoziční názory mohou v Rusku čelit správnímu řízení či dokonce trestnímu stíhání, v případě žalobkyně však k ničemu takovému nedošlo a není ani reálný předpoklad, že by k něčemu takovému mělo dojít po jejím návratu do vlasti. Žalobkyně nevyvíjela takovou aktivitu, aby se měla dostat do sféry pozornosti ruských státních orgánů, aby pro ně měla představovat zájmovou osobu. O nesouhlasu žalobkyně s ruskou vojenskou invazí na Ukrajinu, o její veřejné aktivitě, účasti na mítincích neexistují žádné důkazy, žádné veřejně dohledatelné informace. Nelze ji označit za politickou aktivistku, za veřejně známou osobnost či za někoho, kdo by aktivně vystupoval proti ruskému politickému režimu či kritizoval jednání ruských politických představitelů. Žalobkyně není osobou, na kterou by měly ruské bezpečnostní složky důvod se více zaměřit a snažit se ji po návratu do vlasti nějak postihovat. Podle názoru stěžovatele neexistuje objektivní způsob, jak by se ruské státní orgány mohly o nesouhlasu žalobkyně s válkou na Ukrajině reálně dozvědět.

[5] Stěžovatel dále uvedl, že se na podkladě aktuálních informačních zdrojů obsáhle zabýval hodnocením bezpečnostní situace v Rusku. Nesouhlasil proto se závěrem městského soudu, že nebylo provedeno objektivní hodnocení aktuálních zpráv o Rusku. Není tedy ani pravdou, že stěžovatel nezjistil dostatečně skutkový stav. Rozhodnutí stěžovatele je v tomto ohledu velmi podrobné, vycházející právě ze sděleného azylového příběhu žalobkyně. Stěžovatel nesouhlasil ani s tvrzením městského soudu, že nedostatečně posoudil otázku možné represe žalobkyně ze strany státních orgánů po návratu do vlasti. Obecná nespokojenost se stavem dodržování lidských práv či původ žadatele ze země s nedemokratickým režimem nejsou samy o sobě důvodem pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. I osoba, jejíž domovským státem je Rusko, tedy musí podrobně vypovědět svůj azylový příběh a tvrdit, že jí v Rusku s vysokou mírou pravděpodobnosti reálně (nikoli hypoteticky) hrozí nebezpečí vážné újmy. O takový případ se však u žalobkyně nejedná, její obavy nebyly v řízení potvrzeny. Naopak její sdělení obsahují informace, které nevypovídají o tom, že by v minulosti byla pronásledována, nesvědčí ani o pravděpodobnosti rizika pronásledování či vážné újmy v případě jejího návratu do vlasti. Ani její aktivity na sociálních sítích či obava z účasti na konfliktu s Ukrajinou nesvědčí o reálnosti pronásledování či hrozby vážné újmy. Pro posouzení a vyhodnocení případu žalobkyně byly stěžovatelem shromážděné informace dostatečné a umožňovaly bez dalšího ve věci rozhodnout. Žalobkynin tvrzená obava z ohrožení v případě návratu do vlasti je podle názoru stěžovatele ničím nepodloženou a čistě hypotetickou spekulací, respektive účelovým tvrzením.

pokračování

[6] Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[9] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[10] K tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů se v obecné rovině Nejvyšší správní soud mnohokrát vyjádřil (viz např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005-245, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007-64). Rozhodnutí soudu je třeba považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů zejména tehdy, pokud není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů nebo při utváření právního závěru, z jakého důvodu soud považoval žalobní námitky za liché či mylné nebo proč nepovažoval právní argumentaci v žalobě za důvodnou. Meritorní přezkum rozhodnutí soudu je tak možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku. Tato kritéria napadený rozsudek splňuje, neboť je z jeho odůvodnění zcela zřejmé, jakými úvahami byl při posouzení věci v rozsahu žalobních bodů městský soud veden a k jakému závěru na jejich základě dospěl. Skutečnost, že stěžovatel se závěry městského soudu nesouhlasí, nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro jeho údajnou nepřezkoumatelnost.

[11] Ze správního spisu vyplývá, že žalobkyně v průběhu správního řízení konzistentně uváděla, že nesouhlasí s politikou, kterou provádí Rusko a jeho prezident, a že se obává toho, že po návratu do Ruska bude za své názory trestána. Dále tvrdila, že se v Rusku účastnila cca 10 demonstrací, a to proti zvýšení důchodového věku, proti obsazení Krymu nebo na podporu opozičního politika Navalného. Demonstrace na podporu Navalného se účastnila také v Praze v roce 2021. V Praze se účastnila i několika demonstrací na podporu Ukrajiny. Rovněž zveřejnila několik příspěvků na internetu, kde vyjádřila svůj nesouhlas s ruskou agresí na Ukrajině a kritizovala situaci v Rusku. K tomu žalobkyně doložila

fotografie z demonstrací konaných v Praze a screenshoty příspěvků sdílených na sociálních sítích Instagram a Vkontakte.

[12] Řízení o mezinárodní ochraně je zahájeno na základě žádosti žadatele (zde žalobkyně), který má předložit všechny potřebné doklady, resp. tvrdit relevantní informace (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 Azs 12/2015-38, nebo ze dne 16. 10. 2017, č. j. 6 Azs 302/2017-27). I takové řízení je však založeno na zásadě materiální pravdy [§ 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“)], která představuje jednu ze základních zásad správního řízení (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2022, č. j. 7 Azs 405/2021-34, bod 15; či ze dne 9. 9. 2022, č. j. 2 Azs 190/2022-26, bod 14). Naplnění této zásady znamená zjistit stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný k tomu, aby bylo rozhodnutí správního orgánu v souladu se zásadou legality, zásadou zákazu zneužití pravomoci a správní úvahy, zásadou proporcionality, zásadou ochrany dobré víry, zásadou nestranného přístupu a zásadou legitimního očekávání (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2011, č. j. 5 As 42/2011-112, ze dne 31. 7. 2007, č. j. 4 Azs 44/2007-124, ze dne 27. 2. 2008, č. j. 6 Ads 35/2007-92, ze dne 27. 12. 2011, č. j. 7 As 82/2011-81, ze dne 24. 6. 2013, č. j. 5 As 160/2012-44, ze dne 25. 7. 2019, č. j. 1 Azs 181/2018-29). V posledně uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud dodal, že *„ani případné nesplnění povinnosti součinnosti účastníka řízení označit důkazy na podporu svých tvrzení dle § 52 správního řádu totiž nezabývá správní orgán povinností zjistit podstatný skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.“* Tato zásada je dále rozvedena v § 50 odst. 2 a 3 správního řádu, podle něhož správní orgán zásadně opatřuje potřebné podklady pro vydání rozhodnutí a je povinen zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. V souladu se zásadou materiální pravdy má správní orgán povinnost z vlastní iniciativy a vlastními prostředky objasňovat sporné, pochybné nebo zpochybněné skutečnosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2018, č. j. 10 Azs 86/2018-34). Ve vztahu k dokazování prováděnému v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany je rovněž důležité, že se jedná o rozhodování prospektivní, posuzuje se tedy riziko pronásledování či vážné újmy v budoucnu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2014, č. j. 2 Azs 139/2014-38).

[13] Jak správně konstatoval městský soud, žalobkyně v průběhu správního řízení předložila správnímu orgánu konzistentní tvrzení podložená důkazními prostředky, která byla způsobilá založit důvodnou domněnku, že v případě návratu do země původu se žalobkyně může stát obětí represe státních orgánů Ruské federace. Z tvrzení žalobkyně bylo totiž zřejmé, že tato v rusko-ukrajinském konfliktu zastává proukrajinskou pozici, kterou prezentovala na sociálních sítích i svou účastí na demonstracích v České republice. Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem v tom, že s ohledem na aktuální zahraničněpolitické postoje Ruské federace a její vnitropolitické poměry byl závěr stěžovatele, že z žalobkyní tvrzených skutečností nelze dovodit závěr o její důvodné obavě z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů či hrozbě skutečného nebezpečí vážné újmy, předčasný a nepodložený. V souladu s § 3 správního řádu bylo povinností stěžovatele náležitě zjistit, zda jsou tato tvrzení žalobkyně důvodná či nikoliv.

pokračování

[14] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že městský soud nepochybil, pokud zrušil žalobou napadené rozhodnutí pro nedostatečně zjištěný stav věci stran toho, zda žalobkyni hrozí v případě jejího vycestování do Ruska riziko pronásledování podle § 12 písm. b) zákona o azylu, resp. vážné újmy podle § 14 téhož zákona. V podrobnostech odkazuje na odůvodnění rozsudku městského soudu.

[15] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[16] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4., usnesení téhož soudu ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 Azs 32/2021-32). Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyni, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. dubna 2024

David Hipšr
předseda senátu